

Učiteljski Tovariš

Stanovsko političko glasilo UJU — poverjenišvo Ljubljana
Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 61 Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pism
ne sprejemamo. Izhaja vsak teden. Naročnina letno 60 Din, za inostranstvo 80 Din. Člani pov. UJU
plačajo list z članarino. Oglaš po ceniku in dogovoru, davke posebe. Pošt. šek. rač. 11.197. Telefon 3112

Prvo zgodovinsko zasedanje banskega sveta Dravske banovine in — učiteljstvo.

(Iz uradnega poročila »Avala«.)

Prosvetna in šolska debata v banskem svetu Dravske banovine.

Uničujoča kritika banskega sveta nad učiteljstvom. — Težke obdolžitve učiteljskega stanu, iznešene le pavošalno, brez konkretnih navajanj in dokazov. — Izjave predstavnikov banske uprave. — Učiteljstvo bo o tem še govorilo.

IZ OTVORITVENEGA GOVORA GOSP.
BANA DR. DRAGA MARUŠIČA.

Vsakdo mora sodelovati — skeptiki so
narodni škodljivci.

Čas, v katerem živimo, je ogromnega pomena za bodočnost Jugoslavije in za razvoj našega naroda. Vsled tega moramo z enako požrtvovalnostjo, kakor so se zalagali naši heroji na bojnih poljanah za ostvareitev stoletnega sna naših največjih veleumov, izvesti do konca to veliko delo, nam v čast, a našim potomcem v ponos, tako da zgodovina ne bo mogla reči, da je našla v velikih časih majhne in malodušne ljudi.

Kdor stoji ob strani, ne razume sedanje dobe. Apatija in skepticizem podrežujeta žive energije naroda, vsled česar moramo na fronti narodne obnove in državnega preporoda smatrati ljudi, ki svestno ali nesvestno zavirajo to močno delo, za narodne škodljivce.

Doba preprirov je za nami.

Že morejo biti vsakomur jasne blagodejne posledice novih metod in novih potov, katera je inavguriral januarski manifest. Razdori in prepiri, ki so vezali dober del narodne energije in ki so nanесли toliko škode naši mladi državi, so se končali, nastal je mir ter se že po večini občin Dravske banovine opazja složno sodelovanje, brez ozira na prejšnje delitve, edino pravilo po gospodarskih in nacionalnih vidikih. Brzi in premišljeni ukrepi kraljevske vlade pripomogajo dnevno k ublažitvi gospodarske krize, ki je svetovna in ki se — zahvaljujoč se ravno načinu reševanja državnih poslov ter sodelovanju naroda — ne pojavlja v naši državi v taki ostrosti, kakor v drugih državah. Po mojem globokem prepričanju bi bila prava katastrofa za naš narod, ako bi nas svetovna kriza zatekla v razbrzdanih političnih razmerah, kakršne so bile pred 6. januarjem 1929. Vera v objektivnost državne uprave, katera je bila pri prejšnjih parlamentarnih režimih po pravici omajana, se je zopet vzpostavila ter gleda narod vsled tega z zaupanjem v bodočnost. Ta absolutna objektivnost državne uprave, kateri je pri njenih poslih edini cilj dobro naroda, in katere ne kalijo več nekdajni nezdravi izrastki parlamentarizma, je predpogoj da narod čuti, da med njim in njegovim kraljem ni več posredovalca.

Narodna prosveta je najjačje orožje v konkurenčni borbi za življenski obstanek ter smo tozadevno predvideli v okviru omenjenih nam sredstev podpore ki naj našemu narodu lastni želji po izobrazbi, dajo še močnejšo pobudo.

Skrb za defektno, osirotelo in zanemarjeno deco.

Izdatki za socialno skrbstvo in narodno zdravje predstavljajo v banovinskem proračunu relativno najjačjo postavko. Na polju mladinskega skrbstva vzdržuje banovina 2 dečja domova, 3 zavode za defektno deco in 1 zavod za vajeniški naraščaj. Zelo živahno delovanje razvija banovina tudi v tem pravcu, da posreduje za osirotelo deco, ki nima roditeljev in je njena vzgoja iz drugih razlogov ogrožena, da najde rednike iz vrst poštenih družin in na ta način zavaruje otrokom edino primerno vzgojo v okviru družine.

Šematizem učiteljstva,

državnih in privatnih osnovnih in meščanskih šol, razvrščen po banovinah in v abecednem redu (označuje ime in priimek, položaj in kraj službovanja ter zadnjo pošto priobčtuje zajamčeno točno:

„Prosvetni koledar“

za leto 1931. knjiga I., ki vsebuje tudi vse zakone, uredbe, pravila in pravilnike, tihoče se učiteljstva in šol. Naročnina v znesku Din 40 — vsčevši poštino, naj se pošlje na

Drž. pov. Nakladna knjižara

školski odio — Zagreb, Ilica br. 52

Gradbeni fond za nove šole in učiteljska stanovanja.

Banska uprava je v proračunu banovinskega šolskega odbora predvidela znesek po 2.000.000 Din za podpiranje zgradb šolskih poslopj in učiteljskih stanovanj. Te podpore bodo deležne predvsem občine, ki bi morale vsled zgraditve šolskih poslopj doklade k direktnim davkom izredno povišati. Enakemu cilju služi daljni znesek 4.000.000 Din za ustanovitev banovinskega šolskega sklada, ki se bo uporabljal za dajanje posojil za šolske zgradbe, odnosno za bonifikacijo dela obresti takih posojil.

Ali so občine res preobremenjene z dokladami?

Najvažnejši činitelj za širjenje prosvete in izobrazbe po deželi so osnovne šole. Zakon o narodnih šolah nalaga občinam dolžnost, da morajo vse povsod skrbeti za primerne šolske zgradbe, kar pa dovede v neredkih slučajih do težke preobremenitve občinskih financ. Značilno pa je, da ni mogoče govoriti o splošni preobremenitvi občin, temveč so to le sporadični slučaj v okrajih, ki so vsled premajhnega obsega in s tem združene male davčne moči, bili že do sedaj pritegnjeni k javnim dajatvam v pretirani meri. Konstatirati je treba, da so državni davki vsekakor znosljivi in v primeru z drugimi državami zmerni, da pa postanejo te dajatve zelo občutne, ko se jim pridružijo še banovinske, sresko-cestne, zdravstvene, zbornične in občinske doklade. Vsled uveljavljenja novega šolskega zakona in drugih zakonov, ki so naložili občinam nove naloge in bremena, je v nekaterih občinah obremenitev prav težka, vendar je položaj v Dravski banovini že dokaj ugodnejši, ker znaša najvišji odstotek doklad k državnim neposrednim davkom le pri eni občini 373%, ki se vsled cestnih, zdravstvenih in banovinskih doklad, doklade zvišajo na 465%. Glavni del občin po številu 904 pa pobira občinske doklade, ki ne presegajo 100% in od teh je 448 občin, kjer znašajo občinske doklade manj kot 50%. Nad 100% občinsko doklado ima v Dravski banovini 120 občin, tedaj le 11,5%.

Študijski fond.

Pri študijskih podporah se uveljavlja načelo, da mora biti iste deležen le najboljši in najrevnejši. Tu vrše podpore neke vrste selekcijo, da rešimo iz podeljiva naše najbolj nadarjene ljudi ter jih izobrazimo v prid ožje in širje domovine. Za one, ki so že v svojih poklicih ali pa jim je služba zasigurana, se namerava ustanoviti študijski fond, iz katerega se bodo dajala izključno brezobrestna posojila za spopolnitev študija doma ali v inozemstvu, ako so prosilci trenutno brez sredstev. Tako se bo iz sredstev študijskega fonda moglo vršiti v teku nekaj let trajno podpiranje potrebnih brez posebne obremenitve banovine. Poudarjam to zaradi tega, ker je bilo potrebno, da se v pospeševalni službi zavede odrejen sistem, katerega more tudi javnost kontrolirati.

Skrb banovine za Sokola kraljevine Jugoslavije.

Ni mi potreba posebej poudarjati, da sem v proračunu poskrbel tudi za to, da se sokolska vzgoja čim izdatnejše podpira. Sredstva so namenjena v glavnem za izobrazbo vadičeljskega naraščaja. To je potrebno, ker se na podlagi sokolskih načel in s pomočjo sokolskih organizacij, katere naj ustanovijo svoje postojanke v zadnji vasi, vzgoji naš narod v zdravju in moči, v zvestobi do domovine, požrtvovalnosti, bratstvu in medsebojni ljubezni.

Izdatki banovine za prosveto.

Izdatki za prosveto znašajo 13.466.308 Din ali 11% celotnega proračuna. Napram tekočemu letu je zaznamovati povišek izdatkov za 4.574.890 Din. Poleg v zakonu določenih obveznosti banovine za vzdrževanje zgradb srednjih šol in učiteljšč, tvorijo največji del izdatkov prispevki banovinskemu šolskemu odboru v znesku 9.032.992 Din, od katerega zneska je namenjeno 6.000.000 Din za podpore občinam pri zgradbah osnovnošolskih poslopj. Ostali znesek pa je namenjen za splošno povzdigo kulture in prosvete v banovini.

V odseku za socialno skrbstvo je predvideno za vzdrževanje dveh dečjih domov in vajeniškega doma v Ljubljani 1.377.420 Din.

Iz debate o kmetijskem pouku.

Lebinger Hinko je vprašal, kje so se vsi šili tečajji za učiteljstvo kmetijskih nadaljevalnih šol? Predlagal je, da bi se ti tečajji lahko vršili na banovinskem posestvu Ponovice. Pomočnik bana dr. Pirkmajer je pojasnil, da se morejo ti tečajji vršiti le tam, kjer je nastavljeno strokovno izobraženo učiteljstvo, to je v Mariboru in na Grmu.

Štrcin Ivan je predlagal, naj se določi večji znesek za potujoče gospodinjke tečaje. Temu predlogu se je pridružil tudi Košič Ant.

Kmetske in gospodinjke nadaljevalne šole in tečajji.

Pomočnik dr. Pirkmajer je nato dal pjasnila glede kmetijske naobrazbe.

Ta izobrazba se vrši na dva načina, in sicer po sistematični naobrazbi kmetijskega naraščaja in v izpopolnitvi izobrazbe starejših kmetovalcev.

Sistematična naobrazba kmetijske mladine se vrši v prvi vrsti v kmetijskih nadaljevalnih šolah. Njih število znaša sedaj okoli 200, ki se bo pa podvojilo, čim bo na razpolago dovoljno število usposobljenega učiteljstva.

Drug način sistematične izobrazbe se vrši s potujočimi kmetijskimi tečajji, ki so dali dosedaj vedno povoljne uspehe.

Glavni del stroškov za te tečaje nosi država, ki plačuje tudi učiteljce. Vendar pa je za osiguranje obstoja teh tečajev preskrbljeno z zneskom 90.000 Din v banovinskem proračunu. Splošna kmetijska izobrazba pa se vrši v raznih tečajjih, ki se porajajo po potrebi.

Glede nameravane preureditve z enotnim državnim zakonom je pojasnil pomočnik bana, da je kraljevska banska uprava dobila osnutek tega zakona na upogled in izjavo. Banska uprava je predlagala, naj ostane obseg in organizacija kmetijskih šol v Dravski banovini neizpremenjena in naj ostane pri sedanjih šolah, ki trajajo najmanj eno leto. Izrazil je upanje, da bo zakon, ako bo sprejet, kakor to predvideva načrt vlade, vendar toliko elastičen, da bo dopustil, da se bodo v Dravski banovini šole ohranile kot dosedaj.

Steblovnik Martin je predlagal, naj se z uredbo o kmetiskem nadaljevalnem šolstvu določi:

1. najmanjše število učencev, 2. potrebna izobrazba učiteljstva in 3. obvezen obisk kmetijsko-nadaljevalnih šol.

Pomočnik bana dr. Pirkmajer je pojasnil, da je izdelan točen načrt glede kmetisko-nadaljevalnih šol. Ni pa zakonske osnove, da se kmetička mladina prisili k obveznemu posečanju teh šol. Po pravilniku mora biti najmanj 20 učencev za otvoritev take šole. Če se vrši kmetisko-nadaljevalna šola z manjšim številom učencev, učiteljstvo od banske uprave za pouk ne dobi nagrade. Iz inšpektorskih poročil izhaja, da imajo te šole zelo povoljen uspeh in da jih kmetiska mladina prostovoljno poseča v zelo velikem številu.

Gojitev drevesnic pri šolah.

Benko Josip je predlagal, naj se podpore iz poz. 1 in 6 delijo v prvi vrsti prebivalcem Prekmurja, ki so utrpeli leta 1928. veliko elementarno škodo in zato naj se jim tudi drevesa oddajo po primerno nizki ceni. Opozori naj se tudi učiteljstvo, da posveti gojitvi drevesnic posebno pažnjo.

»Šolski vrtovi morajo služiti koristim prebivalstva, ne pa učiteljstva«.

Lipej Fran je predlagal, naj se šolskim vodstvom in krajevnim šolskim odborom naroči, da strogo pazijo na to, da se vzreja na šolskih vrtovih ne samo sadje in naj se ne izkoriščajo v privatne namene učiteljstva.

G. ban dr. Marušič je z zadovoljstvom ugotovil zanimanje, s katerim obravnavajo člani banskega sveta to vprašanje. Napake, ki so se dogajale pri sadjarstvu, je treba seveda odpraviti. Posebna pažnja se mora posvetiti sortimentu sadnega drevja. Banska uprava se zaveda eminentne važnosti sadjarske panoge za Dravsko banovino. S svojim delovanjem hoče dati pobudo v tem vprašanju. Treba pa je sodelovanje naroda samega. Zlasti velja to pri pokončevanju sadnih škodljivcev, ki se da uspešno izvesti le s solidarnim sodelovanjem najširših krogov.

Vabilo

vsem predsednikom sreskih učiteljskih društev Dravske banovine in članom ožjega sveta

na sejo širjega sosveta UJU — poverjenišvo Ljubljana, ki bo 1. februarja 1931. v risalnici državnega, moškega učiteljstva v Ljubljani. Začetek ob 8. uri zjutraj.

Dnevni red:

1. Otvoritev po poverjeniku in ugotovitve sklepčnosti.
2. Poročila funkcionarjev.
 - a) tajnika,
 - b) blagajnika,
 - c) urednika.
3. Učiteljska gospodarska poslovalnica.
4. Učiteljska domova v Ljubljani in Mariboru.
5. Samopomoč za otroke učiteljev in učiteljic.
6. Pevski zbor UJU.
7. Banovinska šolska razstava.
8. Samostojni predlogi.
9. Slučajnosti.

Opomba: Člani širjega sosveta so vsi predsedniki okrajnih učiteljskih društev, odnosno njih namestniki in vsi člani ožjega sosveta.

Udruženje jugoslovenskega učiteljstva — poverjenišva Ljubljana, dne 12. jan. 1931.

Andrej Skulj, s. r.,
poverjenik.

Josip Kobal, s. r.,
tajnik.

Šolski vrtovi morajo vzgajati sadna drevesa in se bo šolskim vodstvom naročilo, da morajo šolski vrtovi brezpogojno služiti koristim prebivalstva, ne pa učiteljstva samega. Stavil bo predlog na ministrstvo prosvete, da se učiteljstvo tako porazdeli po posameznih šolah, da bo po možnosti na vsaki šoli po en učitelj, ki se razume na sadjarstvo.

G. ban je poudarjal, da bomo le potom kvalitetnega vzgajanja sadnih in poljskih pridelkov lahko prišli do konkurence na svetovnem trgu.

Na tretji seji banskega sveta, na kateri so bili navzoči ban dr. Marušič, pomočnik bana dr. Pirkmajer, načelniki prosvetnega tehničnega, socialnega in finančnega oddelka je bil v debati prosvetni proračun.

Fond za zgradbo novih šol.

Pri razpravi o proračunu prosvetnega oddelka je gospod Steblovnik Martin izjavil, da so postavke za Narodno galerijo in gledališče prevelike. Priznava pa, da se teh zavodov ne sme omalovaževati in da ne bi kazalo jih ukiniti.

Prosi za pojasnila, v kakšne svrhe je postavljena postojanka za stanarino učiteljstvu, ko so vendar v to zavezane občine.

Z veseljem je pozdravil postavko Din 2.000.000 za zgradbo šol kot podporo občinam in Din 4.000.000 kot prispevek banovinskemu šolskemu fondu. Te podpore naj bi se z dr-

Go. šolski upravitelji!

Vaša narodna dolžnost Vam nalaga, da zagotovite svoji šoli nabavo, z rešenjem ministrstva prosvete O. N. br. 36637/25. in O. N. br. 24398/30. odobrenih pomožnih učil v zemljepisnem pouku

Slike z Jadrana in Primorja

12 različnih umetniških barvstih slik Dalmacije in Primorja, izdelanih po naših najslavnejših mojstrih prof. Crnčiču, Kovačeviću in Kršlinu.

Znižana cena Din 296—

razume se, da skupno z učno knjigo, zavičajem in poštino. Slike so velike 45x50 cm in so pripravljene tako, da se jih lahko obesi na zid. — Poleg tega, da so te lepe slike v okras šolskih prostorov, so po razpisu ministrstva za vojno in mornarico D. br. 4401/26 in ministrstva notranjih del J. B. br. 20495/26 najprimernejše sredstvo za uspešno propagando za naš Jadran.

Nudite otrokom pri nazornem pouku užitek spoznavanja prirodnih lepot našega morja in Primorja Budite v otrocih nacionalno zavest, a dosego ljubezni do jugoslovenskega Jadrana.

Naročila se pošiljajo na:

Erž. pov. Nakladna knjižara, školski odio, v Zagrebu, Ilica 52

žavnim prispevkom še povečale in bi se pomagalo občinam pri vršenju njihovih zakonskih obveznosti. Prosil je podpore za šolske zgradbe v občini Mozirje okolica in Smartno ob Paki.

Učiteljska stanarina. — »Pridni učitelji so redke izjeme.« — Učitelje zavidajo za plačo drugi uradniki in ljudstvo.

Dalje pravi: Bremena, ki jih nalaga zakon občinam za šolstvo in za učiteljstvo, so tako ogromna in trda, da jih ravno revnejše občine ne zmorejo. Ta bremena imajo za posledico veliko nezadovoljnost. Nezadovoljnost ljudstva je naperjena v prvi vrsti proti županom, ki morajo izvrševati zakon. Zaradi neprilike in težkoč pri teh poslih pa odlagajo mnogi župani svoja mesta. Zaradi dajatev, ki jih prejema učiteljstvo, ga ne zavidajo samo podeželsko ljudstvo, temveč tudi uradništvo. Tudi delovni čas učiteljstva v primeru z drugimi državnimi uradniki ni tolik. Nekateri učitelji imajo komaj po par ur službe na dan. Pridni učitelji so redke izjeme.

Podpore Sokolu.

Govornik je nato govoril o Sokolu kraljevine Jugoslavije ter je izjavil, da je postavka za podporo Sokolu prevelika. Da ne bo napačnega mnenja, izjavlja, da on nikakor ni nasprotnik sokolske ideje, ker se je sam takoj po ustanovitvi Sokola kraljevine Jugoslavije prijavil kot podporni član Sokola. Mnenja je, da se mora vsaka stvar sama razvijati. Pogoji pa so dani le v mestih, ne pa na deželi, kjer ni uspeval ne Sokol ne Orel. Pojavljajo pa se dejstva, ki niso v prilog Sokola. Govornik je predlagal naj se postavka za Sokola zniža in ta prihranek porabi za povzdigo kmetijstva in zadružništva.

Za šolstvo v Čabarskem srezu.

Dr. Koritnik Bogdan je predlagal, naj se postavka za šolske zgradbe in za bano-vinski šolski sklad znatno poviša. Podpora za Sokola naj se še za enkrat toliko zviša. Pokritje se mora najti v dokladah k direktnim davkom, katerih osnova znaša 80.000.000 Din. Ako ostane pri sedanjih dokladah, bo znašal povisek v proračunu 5.000.000 Din, od katerih naj se 500.000 Din da za Sokola kraljevine Jugoslavije, a ostalo za šolske zgradbe. Prosil je, naj se občine v čabarskem srezu, ki so itak bolj siromašne in katerim so sedaj naložena težka bremena po zakonu o narodnih šolah, znatno podprejo, da se bo moglo šolstvo spraviti na višjo stopnjo, kot je. Ako se to ne zgodi, obstoji nevarnost, da bomo zopet dobili analfabete. Prosil je, naj se da primer- no večja podpora za šolo Smrečje, občina Gerovo, kateri naj se tudi dodeli druga učna moč. Ravno tako prosi za podporo za šolo občina Slivnica, kakor tudi za vse ostale šole, v čabarskem srezu, ki so v dezolantnem stanju.

Proti pavšalnim trditvam in obdolžitvam.

Dr. Obersnel Maks odgovarja gosp. Steblovniku Martinu glede Sokola ter je izjavil, da je sokolskemu pokretu sedaj dana možnost in volja, da se njegov program izvrši tudi po deželi. Zato se je tudi v zadnjem času začela aktivna organizacija po deželi. Na deželi naj razvija Sokol vsaj svoj minimalni program.

Ni izključeno, da so v tej organizaciji, ki je tako razvita in velika, mogoče tudi osebe, ki v njo ne spadajo. Tem osebam, če se jim kaj takega dokaže, gotovo ni mesta v tej nacionalni ustanovi. Pavšalnih trditvev pa se ne sme izrekati. Kajti v tej organizaciji je toliko idealnih in požrtvovalnih delavcev, ki morajo tako pavšalno trditvev smatrati kot žalitev.

Sokol se zaveda v polni meri svoje naloge. Da bi mogel izvršiti svoj program, je potrebno, da se izpopolni iz vseh krogov naroda. Državna politika je z zakonom dala Sokolu kraljevine Jugoslavije večje naloge, kot jih je imel Sokol dosedaj, kajti program Sokola kraljevine Jugoslavije tvori del nacionalnega in državnega programa. Zato je tudi banovina po zakonu dolžna, da podpre delovanje Sokola. Končno prosi za povečanje te podpore za Sokola kraljevine Jugoslavije v višini, kot jo je predlagal Savez Sokola kraljevine Jugoslavije.

Katehetske nagrade.

Košir Anton je predlagal, naj banovina prevzame na svoj proračun vsaj dve tretjini katehetskih nagrad. Govoril je o težkih bremenih, ki jih nalaga zakon o narodnih šolah občinam ter je prosil, naj se upošteva spomenica Kmečke zveze. Obrazložil je razne težnje konjiškega sreza glede šolskega vprašanja ter je prosil za ustanovitev meščanske šole v Konjicah.

»Učiteljstvo se premalo udejstvuje.« — Pre- več prostih dni. — Proti nameščenju poročenih učiteljic.

Prepeluh Albin je izjavil, da je treba z ozirom na vsesplošno gospodarsko krizo gledati na štednjo. Naše šolstvo se je po vojni zelo pomnožilo. Pomnožili so se pa tudi stroški za šolstvo in učiteljstvo. Zalibog pa se opaža, da se naše učiteljstvo premalo udejstvuje. Neugoden vtis napravlja, da je na šolah toliko prostih dni. Banska uprava naj opozori ministrstvo na nezadovoljnost, ki vlada zaradi tega. Učitelj mora učiti otroka ne samo v šoli, temveč tudi izven šole in se

udejstvovati po krajevnih prilikah. Predlagal je, naj se doseže prepoved, da se omožene učiteljice ne nastavljajo več. Glede posameznih postavk je proti temu, da se dajejo subvencije posameznim muzejskim in zgodovinskim društvom. Vsa ta društva naj se združijo in naj se da podpora centralnemu društvu.

Podpirajo naj se predvsem podeželski odri in Sokol na deželi.

Glede gledališč zastopa načelo, naj se gledališča vzdržujejo sama iz lastnih sredstev, priznava pa, da so gledališča kulturna potreba in da morajo obstojati že z ozirom na zunanji svet. Podpora, namenjena narodnemu gledališču v Ljubljani za podeželske odre naj se nakaže naravnost podeželskim odrom, in sicer potom kulturnih zvez. Črta naj se podpora za gostovanja in za lutkovna gledališča.

Podpora za Sokola naj se porabi predvsem za akcijo na deželi.

Očitki proti učiteljstvu so presplošni. — Proti zapuščenju službenega kraja s strani učiteljstva.

Lončar Ivan je dejal, da so očitki, ki so bili iznešeni proti učiteljem, presplošni, ker je mnogo dobrih učiteljev. Učitelji pa so deloma sami krivi teh očitkov, ker se preveč odtegujejo svojemu okolišu in ker v svojem času navadno zapuščajo kraj svojega službovanja. Govornik je prosil za podporo za občino Sv. Katarina, ki mora vzdrževati kar dve šoli.

Gajšek Florijan je pozdravil postavko 6 milijonov dinarjev, ki je namenjena za zgradbo narodnih šol. Prosil je podpore za žusensko občino.

Prosvetne razmere v Prekmurju.

Župnik Faflik Franc je govoril o težkih gospodarskih in nacionalnih prilikah prekmurskega prebivalstva do združenja. Slikal je zapostavljenost tega prebivalstva v gospodarskem, posebno pa v nacionalnem in prosvetnem oziru ter je poudarjal, da je ravno zaradi tega prekmursko prebivalstvo sedaj najbolj potrebno nacionalne podpore ter nacionalne in prosvetne povzdige in vzgoje. Zaradi tega je nujno potrebno, da se ohrani v Murski Soboti celotna gimnazija. Naprosil je bansko upravo, naj se v tem oziru vse stori pri Centralni vladi in naj tudi sama prisloži z zneskom 300 do 400.000 Din na pomoč. Tak pomoč je vsekakor potrebna, da se utrdi in upostavi nacionalna zavest med našim ljudstvom, predvsem v obmejnih krajih. Temu ljudstvu, ki je toliko trpelo, naj se da prilika, da se v miru in zadovoljstvu razvije in napreduje. Izročila pozdrave vsega prekmurskega prebivalstva banu, na katerega delo gleda narod s polnim zaupanjem in tudi banskemu svetu ter končuje z vzklikom: »Naj Bog ohrani Njegovo Veličanstvo kralja Aleksandra in Njegov Visoki kraljevski dom«.

Proti nameščenju poročenih učiteljic in učiteljev na deželi.

Veršič Ivan se je pridružil predlogu, naj se omožene ženske ne nastavljajo kot učiteljice in naj se nastavitve ženskih sploh omeji, posebno na deželi. Navajal je nepravilnosti, ki jih imajo občine z dajatvami učiteljstvu.

Babnik Valentin je prosil pojasnila, ali se bodo iz postavke za meščanske šole podpirale vse meščanske šole ali samo tiste, katere so prej podpirale okrajne blagajne, odnosno okrajni zastopi.

Namestitve učiteljstva. — Vzporednice. — Premalo število otrok v razredih.

Dr. Roš Franjo je govoril o namestitvah in premestitvah učiteljev ter priporočal, da se ne pretirava z ustanovitvijo vzporednic ter navaja primer v Laškem, kjer imajo nekateri razredi komaj 30 otrok.

Proti direktnemu nameščenju učiteljstva iz Beograda na služebna mesta, ki niso niti prosta.

Dr. Goričan Alojzij je govoril o nastavljanju učiteljstva ter navedel slučaj, da je prišel učitelj na novo službeno mesto z dekretom, ki ga je dobil neposredno pri ministrstvu za prosveto, a zanj ni bilo prostora. Predlagal je, naj se zviša podpora Celjskemu muzejskemu društvu, in to predvsem zaradi važne paleolitične postaje na Oljsevi, ki ima že svetovni sloves. To postajo podpirajo sedaj lokalni faktorji, vendar je to premalo.

Šolske počitnice.

Serbinek Ivan je predlagal, naj se poleg narodnim gledališčem da podpora tudi podeželskim odrom. Šolske počitnice naj se uredijo po željah krajevnih šolskih odborov in po krajevnih prilikah.

Prepad med učiteljstvom in ljudstvom se veča. — Država naj prevzame celotno plačevanje učiteljstva ali naj občine razbremenijo banovina. — Upravitelji naj ne odpirajo pošte krajnega šolskega odbora. — Proti nameščenju poročenih učiteljic.

Lebinger Hinko je izvajal naslednje: Občine so z dajatvami učiteljstvu preobremenjene. Te dajatve znašajo skoraj tret-

jino vseh občinskih proračunov. Zaradi tega se prepada med učiteljstvom in narodom, ki je nastal po vojni, povečuje, mesto da bi se zmanjšal. S temi dajatvami so zlasti udarjene male občine.

Priporočal je, naj bi država plačevala učiteljstvo kakor druge uradnike, ako pa to ne gre, naj se stavijo dajatve učiteljstvu v banovinski proračun. Isto naj se zgodi glede katehetskih nagrad.

Prekliče naj se odredba, po kateri smejo šolski upravitelji kot tajniki krajnega šolskega sveta odpirati pošto in hraniti pečat, torej vršiti posle, ki so predvsem pridržani predsedniku.

Prekliče naj se tudi prepoved poučevanja nemškega jezika po učiteljih izven šole.

Postavke za podporo gledališč se mu zdijo prevelike, ker je tudi on mišljenja, naj se te ustanove same vzdržujejo. Te postavke naj bi se raje uporabile kot podpore društvu za humanistične vede. Prosil je, naj se revnejše občine ne silijo k zidanju šol (primer Liberce). Glede nastavitve poročenih učiteljic se je govornik pridružil predlogu gospoda Prepeluha.

»Pritožbe proti učiteljstvu so v splošnem upravičene.« — Korumpirale so ga prejšnje politične stranke.

Dr. Sajovic Ivan je poudarjal, da znašajo izdatki za prosveto 10% celotnega proračuna, kar ni preveliko, ako se upoštevajo naloge, ki jih ima prosveta. Jedro tvori ljudsko šolstvo.

Kar se tiče pritožb proti učiteljem, so v splošnem upravičene. Krive temu so v glavnem prejšnje razmere, ko je bilo učiteljsko vprašanje politikom in je bilo učiteljstvo porazdeljeno v politične tabore.

Lek naj bi bile premestitve. — Potrebno več discipline. — Učiteljstvo se premalo zaveda svoje naloge, treba remedure.

Dalje pravi: Odpraviti bi se to dalo v marsikaterem slučaju s primerno premestitvijo. Med učiteljstvom je treba uvesti najprej več discipline. Ono se premalo zaveda svoje naloge in tu treba remedure.

Učitelji se ne zavedajo nalog glede gospodarstva. — Šolski vrtovi se zanemarjajo.

Nadaljuje: Učitelji se tudi ne zavedajo svojih nalog, ki jih imajo v pogledu narodnega gospodarstva. Oni morajo biti predvsem tudi vzorni gospodarji. Da se tega ne zavedajo, dokazujejo večkrat očitno zanemarjeni šolski vrtovi. To pa tudi kvarno vpliva na mladino, ki se mora že od zgodnje mladosti navaditi dobrega in vzornega gospodarjenja.

Glede zgradb šolskih poslopij je mnenja, da bi se v revnih krajih napravil večji šolski okoliš se najela dolgoročno posojila, s čimer bi se znižale anuitete. Banska uprava pa naj bi prispevala k plačilom anuitet. Postavke za podpore gledališč so umestne, ker jih ni presojati z vidika luksusa, temveč za izraz naše kulture in književnosti. Postavka za podporo Sokolu kraljevine Jugoslavije naj se zviša. Sedanj Sokol namreč ni več isti, kot je bil prej. Sedaj je državno zaščitena ustanova, ki je prevzel vse moralne dobrine prejšnjega Sokola. Ravno zaradi tega ga je treba upeljati tudi v podeželje, kjer zasleduje moralni in fizični preporod naroda. Na kmetih leži težišče na nramnem preporodu in brigi za duševne dobrine. Tako pride v poštev predvsem pobjanje alkoholizma. V narodno mešanih krajih pa je zlasti njegova naloga, da dvigne naš nacionalni ponos, kar je često zelo potrebno.

Govor bana dr. Marušiča.

Ban dr. Marušič je konstatiral da se je prišlo do zaključka, da je v celoti proračun banovinske politike bil smatran kot dober in pravilno sestavljen. Z zadovoljstvom je konstatiral polno razumevanje, ki ga prikazujejo gg. člani banskega sveta za šolstvo in narodno prosveto.

Sokol kraljevine Jugoslavije.

Glede postavke za Sokola kraljevine Jugoslavije obžaluje, da zaradi finančnih težkoč ni mogel v celoti ugoditi predlogu Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije. Sokol kraljevine Jugoslavije vrši veliko narodno delo. Sokol ima predvsem nacionalno, etično in zdravstveno vzgajati ne samo otroka, temveč tudi ves narod kot tak. Jasno mora biti, da Sokol ne sme imeti nobenih političnih in drugih tendenc, temveč samo to, da z vso požrtvovalnostjo služi narodu. Sokol je po svoji strukturi, po svojem svojstvu in principu poklican in sposoben, da poveže inteligenco in prosto ljudstvo v eno narodno vojsko. Postavka za Sokola ni večja, ker je Sokol prostovoljna organizacija; kot prisilna organizacija bi se gotovo ne mogla tako uspešno udejstvovati. Princip Sokola je požrtvovalnost njegovih članov. Zato si mora zbirati lastna sredstva z lastnim delom in trudom. Ta podpora je namenjena samo župam, da one podpirajo posamezna društva tam, kjer njih sredstva niso dovoljna, da se doseže potreben uspeh. Če podpiramo Sokola, izpolnimo veliko vrzel v vzgoji mladine v času, ko je podpora in vzgoje najbolj potrebna. Sokol naj vcepi mladini ljubezen do domovine, naj jo nauči gospodarnosti in jo odvrača od pijančevanja. Telo- vadba Sokolu ni samo svrha, temveč tudi sredstvo za doseg njegovega cilja. Eden glavnih

ciljev je disciplina. Poleg telovadbe pa ima še druga sredstva, da napravi iz našega ljudstva zdrav in krepak narod.

»Na drugi strani pa naj se delo učiteljstva tudi priznava in naj se vsestransko tudi podpira.«

Glede učiteljstva so mu že znani razni prigovori, ki so bili izneseni. Učitelj mora biti pomočnik in svetovalec narodu v vseh vprašanjih; on naj spremlja učenca od zgodnje mladosti in naj ga vzgaja tudi pozneje kot moža. Učiteljstvo ima poleg duhovništva vse pogoje, da narod izobrazuje. Učiteljstvo pa se mora v polni meri zavedati svojih nalog, predvsem mora tudi znati, da je ono tu zaradi naroda in ne nasprotno. Učiteljstvo pa se mora usposobiti za to svoje delo. Vsak učitelj mora priti v kraj, kjer more izvršiti svoj maksimum. Usposobile se bodo tudi učiteljice, da bodo delovale v pravem narodnem in sokolskem smislu. Bremena občin za učiteljstvo so sicer velika, a ona tega ni krivo. Tam, kjer so stanovanja na razpolago jih mora učiteljstvo sprejeti brez zahtevka kakih doplačil, razen ako so nehygienična ali za stanovanjske svrhe nesposobna. Na drugi strani pa naj se delo učiteljstva tudi priznava in naj se vsestransko tudi podpira. Med učiteljstvom in narodom mora vladati solidarnost in zaupanje. Če se to doseže bo uspeh gotovo neprimerno večji kot dosedaj.

Prosvetno stanje v Dravski banovini.

Dravska banovina po pravici slovi, da ima smisel za civilizacijo. Mi slovimo kot eni prvih v državi. Naša gledališča so nekaj vrhunec naše kulture. Naše stremeljenje mora biti in je, da se take ustanove ohranijo, kar je danes mogoče, ako jih izdatno podpiramo.

Znana mu je socialna zavest v Prekmurju, znano mu je tudi, da Prekmurje ni moglo biti deležno našega napredka. Zato pa moramo biti hvaležni Prekmurcem, da so ohranili naš jezik in ljubezen do domovine in da so nam ostali zvesti. Naša dolžnost je, da jih podpiramo, da bodo mogli skupaj z nami korakati k napredku in razvoju. Ako bodo dani zakonski pogoji, bo storil vse kar bo v njegovi moči, da se ohrani celotna gimnazija v Murski Soboti. Za višjo izobrazbo prekmurskih dijakov pa so s strani banske uprave predvidene primerne podpore za dijaške kuhinje in štipendije, da se jim tako omogoči študij v drugih krajih. V obče je treba, da imamo zaupanje drug v drugega, kakor se to izražava sedaj v delu banskega sveta.

Govor pomočnika dr. Pirkmajerja.

Besedo je povzel g. pomočnik bana dr. Pirkmajer. Pravi, da Slovenci radi podčrtavajo svojo kulturno samobitnost. Ta kulturna samobitnost je svota duševnih dobrin, katero je treba čuvati ne samo zaradi Slovencev, temveč tudi kot del kulture naše jugoslovenske domovine. Iz tega vidika je banska uprava stavila v proračun za prosveto postavke, ki naj služijo temu cilju.

Glede zgodovinskega društva v Mariboru pripominja da zasluži to društvo po svojem delu parkrat večjo podporo, kakor je predvidena v proračunu, ker upravlja v Mariboru mnogo onih funkcij, katere upravlja v Ljubljani Narodni muzej, ki je državna institucija.

Narodnemu gledališču v Ljubljani kot gledališki ustanovi ni namenjena nobena podpora, ker ga vzdržuje država. Ta kulturna ustanova naj bo tudi nekaka matica dramske kulture za vso banovino. Iz te ustanove naj izhaja tudi inicijativa in pobuda za dramsatično delavnost na deželi in v to svrhu naj služi ta podpora od strani banovine. Ta podpora služi tudi za ustanovitev centralne garderobe in centralne dramsatične knjižnice, od katere bodo imeli koristi naši podeželski odri. Marsikateremu gledališču v Mariboru daje banovina podporo enako kot država. To ustavno moramo podpirati; zato ne govorijo samo kulturni temveč tudi nacionalno vzgojni momenti. Podpore za gostovanja imajo ta cilj, da se gledališča pritegnejo tudi h kulturnemu delu na deželi.

Nedostatki glede učiteljstva. — Očitki gredo na račun ustroja, ki ga ne pozna vsakdo.

Kot predsedniku banovinskega šolskega odbora je dejal g. pomočnik, so mi znani mnogi nedostatk, ki so se iznesli glede učiteljstva. Mnogi očitki gredo na račun sedanjega ustroja, ki ga ne pozna vsakdo.

Učiteljice.

V banovini imamo 3760 učiteljev; okoli dve tretjini je ženskih moči. Za vso to število si ne smemo ustvariti slabe sodbe.

»Velik del učiteljstva je ambiciozen, dober in marljiv in dela tudi izven šole.«

So primeri, kjer se kaže nerazumevanje za službo, velik del učiteljstva pa je ambiciozen, dober in marljiv ter vrši nele svojo dolžnost v šoli, temveč tudi izven šole. O tem sem se sam prepričal na raznih tečajih in bi delali krivico, ako tega ne bi ugotovili.

Nameščenje učiteljstva.

Zaradi velikega števila učiteljstva je razpored učiteljstva zelo kompliciran in težak. Razpored se predloži ministrstvu in že najmanjše odstopanje od predlaganega načrta razporeda dovede od velikih neprilik in zmed.

Prvi učiteljski zabavni večer s plesom bo v nedeljo ob 20. uri v Trgovskem domu.

Za bodoče upamo, da se bo pripravil dober razpored učiteljstva že med šolskim letom in to po stvarnih vidikih in po kvalifikacijah za delo izven šole. Upoštevati pa je treba, da je razpored učiteljev zelo težak, ker se je treba ozirati na želje raznih lokalnih faktorjev, na socialne razmere, vezanost zaradi oženjenih učiteljev itd.

Trdote šolskega zakona. — Država naj bi vzela vsa bremena na sebe.

Malokateri zakon je dal toliko dela kot zakon o narodnih šolah. Trdote tega zakona se je in se bo skušalo omejiti kolikor mogoče. Najpripravnije bi bilo, ako bi država prevzela vsa ta bremena na sebe. Za zakon so bile merodajne prilike v drugih krajih naše države.

Stanarina učiteljstvu.

Obveznost občine, plačevati učiteljstvu stanarino, ni primerna, temveč subsidarna v onih primerih, kjer pri šolskih zgradbah ni učiteljskih stanovanj, ki tvorijo po svojem bistvu sestavni del šolskih zgradb. Zaradi razbremenitve občin v pogledu stanarine učiteljstvu je želja banske uprave, da se zgradi čim več šolskih poslopij, ki bodo imela učiteljska stanovanja. Ravno pospeševanju te akcije je namenjen v proračunu znesek 6.000.000 Din. Sedanja izkustva so pokazala, da je obremenitev občin z dokladami zelo različna.

V splošnem občine niso preobremenjene z dokladami.

V splošnem pa se mora reči, da obremenitev z občinskimi dokladami ni prevelika. Nad polovico občin v Dravski banovini imajo občinske doklade, ki ne dosegajo 50%. Ako primerjamo naše občinske doklade z dokladami v Savski banovini, kjer znaša banovinska doklada sicer 20% vidimo, da je tam le 8 občin, ki imajo doklado pod 50%, da je pa preko 30 občin, ki imajo doklade nad 400%. Glavni vzrok različnim občinskim dokladam v naši banovini tvorijo stroški za narodno šolstvo.

Banovinski šolski fond za zidanje šol in učiteljskih stanovanj.

Znesek v proračunu 4.000.000 in 2.000.000 Din predviden za šolske zgradbe, naj služi v prvi vrsti legalizaciji bremen v področju banovine, s tem, da se pomaga onim občinam, ki hočejo izvršiti svoje dolžnosti pa bi brez pomoči zaradi finančnih težkoč opešale. Za dajanje podpor se bo izdelal točen pravilnik, podpore bodo znašale povprečno 10%, največ pa 25% gradbenih stroškov. Iz banovinskega šolskega sklada se ne bodo dajala brezobrestna posojila pač pa je podana možnost za bonifikacijo previsokih obresti.

Vzdrževanje meščanskih šol.

Prispevki banovine za vzdrževanje meščanskih šol so zamišljeni tamkaj, kjer smo prevzeli obvezo od prejšnje okrajne samouprave. Izredne podpore za meščanske šole so predvidene do tedaj, dokler ne izide zakon o meščanskih šolah.

Šolske počitnice. — Izdelava prosvetnega, kulturnega in gospodarskega programa za svoj okoliš od učiteljstva.

Čas velikih šolskih počitnic je urejen z zakonom in se da le zakonskim potom spremeniti. Upoštevajo pa se le lokalne potrebe potom olajšav pri šolskem obisku. Kar se tiče letošnjih božičnih počitnic, ki so bile izredno podaljšane, pripominjam, da so dobili učitelji nalog, da v teh počitnicah izdelajo prosvetni, kulturni in gospodarski program svojega okoliša. Ta program bo tvoril tudi podlago za navodila, ki jih bodo prejeli učitelji za udejstvovanje.

Šolski okoliši.

Glede ureditev šolskih okolišev in zgradb šolskih poslopij, kjer se porajajo lokalna nasprotstva in spori, skuša banovina na zakonski osnovi najti vedno neko srednjo pot. V Prekmurju vlada sedaj sistem enos, odnosno dvorazrednega osnovnega šolstva. Ker pa je treba ustanovljati večrazredne narodne šole, ni mogoče zadovoljiti tožadnim prošnjam, ki gredo čisto za tem, da bi vsaka vas imela svojo lastno šolo.

Potreba izpopolnitve šolstva za defektno deco v banovini.

Obstoji občutna potreba, da se ustanovi zavod za defektno deco. Takih otrok imamo okoli 740. Zakon o narodnih šolah nalaga, da mora banovina skrbeti za to deco. To vprašanje je banska uprava že ponovno razpravljala, vendar pa zaradi finančnih težkoč zgradbo takega zavoda, ki bi banovino poleg tega še trajno obremenjeval, v prihodnjem letu še ne bo mogoče ustanoviti. Da se temu občutnemu pomanjkanju odpomore, je namestnik razširitev gluhozemnice, zavoda za slepo deco in vzgajališča.

Srednje šole.

Glede srednjih šol omenjam, da je banovina dolžna prispevati k vzdrževanju teh zgradb v splošno, če in v kolikor niso po obstoječih pogodbah zavezani drugi faktorji. Pač pa je banovina dolžna, ako so dani zakonski pogoji, graditi nove srednje šole.

Govor načelnika prosvetnega oddelka g. dr. Lončarja.

V nadaljevanju seje, na kateri se je razpravljalo o proračunu oddelka za prosveto, je vršilec dolžnosti načelnika prosvetnega oddelka dr. Lončar Dragotin podal podatke, koliko znaša stanarina in stroški za kurivo učiteljstvu ter katehetske nagrade. Nato je odgovarjal na posamezne očitke, ki so jih iznesli posamezni člani banskega sveta ter je sporočil, da so se posamezne napake skušale že odpraviti s potrebnimi navodili in okrožnicami.

Kompetenca banske uprave bi se morala razširiti.

Pripominjam, da gredo očitki, ki so bili iznešeni proti učiteljem zaradi njihove premajhne agilnosti tudi na rovaš njihove nestalnosti. Mnogo bi se dalo od pomoči, ako bi se povečala kompetenca banske uprave, zlasti kar se tiče premestitev in nastavitve učiteljev. Kar se tiče dela učiteljstva samega, se mu zdi, da je zadel član dr. Sajovic pravo jedro.

Odhajanje učiteljstva iz službenega kraja.

Glede nepotrebnega vozarjenja učiteljstva je bila sedaj izdana okrožnica, da se sme učitelj odstraniti s svojega službenega kraja le z dovoljenjem šolskih voditeljev. To dovoljenje se sme izdati le, če je potovanje nujno in utemeljeno.

Otvorjanje novih razredov. — Število otrok v razredu.

Prizna, da se godijo primeri, ko se po nepotrebnem odpirajo novi razredi. Praviloma sme biti v nižjih razredih 50, v višjih pa do 40 učencev, kar pa ne izključuje, da jih je tudi lahko več.

Proti neutemeljenemu izpadu banskih svetov valcev na učiteljstvo.

Svoje izjave pa ne more končati, ne da bi našel tudi kake tople in dobre besede za učiteljstvo, ker je gotovo velik del učiteljstva dober in ambiciozen. Ne sme se podcenjevati njihovega težkega duševnega dela ter pozabiti da opravljajo svojo službo mnogokrat jako težko in pod neugodnimi in težkimi pogoji ter v slabih prostorih. Kot primer navaja nekaj vzgledov iz Prekmurja, ki kažejo, da so tudi učitelji, ki služijo v težkih razmerah, a vendar požrtvovalno vztrajajo na svojih mestih.

Zavodi za defektno deco: slepo, gluho in izpriženo.

Pri proračunu gluhozemnice v Ljubljani, deškega vzgajališča v Ponovičah in zavoda za slepo deco v Kočevju je načelnik dr. Dolšak Fran objasn timer nastanek teh zavodov, njih razvoj, število gojencev na posameznih zavodih ter slikal uspehe in utemeljeval potrebo, da se ti zavodi ne samo nadalje ohranijo, temveč še bolj razširijo.

Lebinger Hinko ponovno poudarja, da je zamisel g. pomočnika bana o preselitvi deškega vzgajališča v Ponoviče zelo posrečena. Po možnosti naj bi se tja preselili še drugi zavodi.

Prepeluh Albin je opozarjal, da ima banovina zavod za slepo deco nima pa še zavoda za slepce sploh dasiravno imamo dovolj slepcev v naši banovini. Obstojata pa dve privatni društvi: Podporno društvo slepcev in Dom slepih, ki sta si nadeli nalogo, da si sezidata tak zavod v katerem naj bi se namestila tudi slepa deca. Priporočal je, naj banovina podpira ta skupni načrt in naj ga podpre s podporo do 50.000 Din.

Dr. Sajovic Ivan je mislil, ali ne bi kazalo koncentrirati vse te zavode na enem mestu. Primerno za to se mu zdi veleposvetstvo Ponoviče. S skupno administracijo bi se tudi mnogo prihranilo. V Ponovičah bi bila gojencem dana prilika, da se vzgoje tudi v poljedelstvu.

G. ban dr. Marušič je pojasnil, da se je o tem že razmišljalo in da je stvar sedaj v študiju.

Banski svetovalec Steblovnik reterira glede svojega izpada proti učiteljstvu.

Steblovnik Martin izjavlja, da se v svoji kritiki glede učiteljstva mogoče ni pravilno izrazil. Hotel je povsem poudariti, da je pre malo učiteljstva, ki bi bilo večje, odnosno se hotelo zanimati za kmetijstvo.

Enako glede Sokola.

Glede Sokola navaja, da on nikakor ni proti idealnim sokolskim delavcem, katerih delo ne omalovažuje, samo način, kakor se tu in tam dela, rodbinskim očetom ni po volji. Pri tem misli predvsem na vežbanje v večernih urah. Ako hoče ta organizacija res delati proti pijančevanju in za dobro versko in moralno vzgojo naroda, potem tudi njemu podpora za Sokola kraljevine Jugoslavije ni prevelika.

Apel g. bana na duhovščino glede Sokolstva.

Ramovš Jakob izjavlja kot duhovnik, da se v sokolski vzgoji premalo poudarja verski moment. Naš narod je globoko-veren in zaradi tega to težko pogreša. Mi vsi smo za nacionalni princip in za vzvišene ideje Njegovega Veličanstva kralja, poudarjati pa mora tudi verske momente, ker bi na ta način odpadli marsikateri ugovori.

Na modernejše

Najpopolnejše

Najsolidnejše

S štirielektronskim uni-verzalnim aparatom

«Radione» za popoln

priključek na izmen. tok

dobite vse oddajne postaje

sveta: Evropo — Azijo.

Afriko — Ameriko in

Avstralijo — — — —

Zahtevajte takoj ponudbe

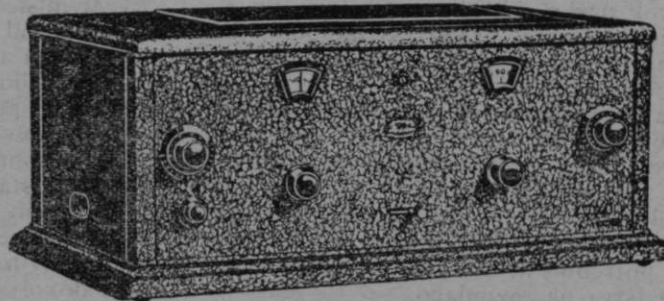
za ta redoslegljivi aparat!

RADIO LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA C. 5.

RADIONE

Cel svet igra in poje za Vas!

Kratki valovi 20-80 m. Normalni valovi 200 600 m. Dolgi valovi 600-3000 m

G. ban dr. Marušič je pripomnil, da si moramo biti na jasnem: Sokol kraljevine Jugoslavije je nacionalna ne pa verska organizacija. Sokol mora gojiti požrtvovalnost bratstvo, ljubezen do domovine, verska vzgoja pa je v rokah duhovništva, ki lahko nemoteno vrši svojo vzvišeno nalogo. Kot vsenarodna organizacija Sokol najmanj in nikdar ne sme žaliti verskega čuta. Sokolstvo pa je tudi vedno razumelo svojo narodno poslanstvo. Sokol ima svoje etične ideje in zamisli, ki niso in ne morejo biti v nasprotju z verskimi etičnimi načeli. Ne more se pa posvetnim ljudem dati nalogo verske vzgoje, ki je stvar duhovništva. Naša duhovščina je bila vedno narodno zavedna in zato apelira nanjo, naj bo tudi sedaj širokogrudna in naj z razumevanjem sledi težnjam in idejam Sokola, saj oba činitelja zasledujeta eni in isti visoki etični cilj.

Druga korektura govora o Sokolu.

Ramovš Franc je izjavil, da je hotel samo poudariti, naj se ne bi ničesar ustvarjalo, kar more pri njem kot duhovniku ali pri vernem ljudstvu vzbujati občutek, da se name-rava žaliti verski čut. Tako naj bi izostale telovadbe in javni nastopi ob času ko se vrši v cerkvi služba božja, in pri izletih naj se da otrokom prilika, da se udeležijo službe božje.

Druga načelna debata o Sokolu. — V Sokolu ne sme biti politike.

Ban dr. Marušič je izjavil, da se bo gledalo na to, da se kaj takega ne bo zgodilo. Ostanki predvojne in danes ne več sodobne liberalizma — se morajo iz Sokola kraljevine Jugoslavije čimprej odstraniti. Eventualne nekorektnosti naj se naznanijo župam ali oblastvom.

Zborovanja sreskih učiteljskih društev Dravske banovine.

= GORNJEGRADSKO UČITELJSKO DRUŠTVO bo imelo svoje redno zborovanje dne 7. februarja 1931. na Gorici pri Mozirju ob 11. uri. Dnevni red: 1. Čitanje in odobritev zadnjega zapisnika. 2. Dopisi. 3. Referat tov. nadzornika. 4. Poročilo o seji širjega sosveta v Ljubljani. 5. Poročilo o izvenšolskem delovanju učiteljstva v našem okraju. 6. Slučajnosti. — Naša zborovanja naj bodo ogledalo učiteljske samozavezi in discipline! — Glede kosila se prijavite 3 dni pred zborovanjem predsedniku. — Odbor.

= KOZJANSKO UČITELJSKO DRUŠTVO bo zborovalo v soboto, 7. februarja 1931. ob 10. uri v Kozjem. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. »Problem učiteljske vzgoje in izobrazbe v našem sodobnem učitelju«, tov. Podjavoršek. 4. »O [gnojenju sadnega drevja«, tov. Prislani. 5. Volitev prosvetnega odseka in dopisnika za »Prosveto«. 6. Slučajnosti.

= SLOVENJGRADSKO IN ŠOSTANJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO bosta zborovali skupaj v soboto, dne 14. februarja t. l. ob 11. uri dopoldne v osnovni šoli v Slovenjgradu po sledečem dnevnem redu: 1. Predavanje prof. dr. Fran Zgeča »o spolni vzgoji«. 2. Dopisi. 3. Poročilo o seji širjega sosveta UJU (tov. Gobec). 4. Razgovor o eventualni fuziji obeh društev. 5. Slučajnosti.

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SODNI OKRAJ ŽUŽEMBERK bo zborovalo v soboto, dne 7. februarja 1931. v Žužemberku. Dnevni red: 1. Stanovske zadeve. 2. Rokotvorni pouk na naših šolah. Poročata tov. Brumatova in tov. Otrin. — Po zborovanju pevska vaja. Pridite polnoštevilno! — Odbor.

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBORSKI ŠOLSKI OKRAJ bo zborovalo v soboto 7. februarja ob 10. uri predpoldne

Dr. Pivko Ljudevit je poudarjal, da je Sokol že od nekdaj stal na stališču, da ne sme žaliti verskega čuta zaradi svetovnosti organizacije in zaradi človečanskih idej, ki jih zastopa. Danes, ko je z zakonom Sokolu poverjena posebna vzvišena naloga, mora še posebej zavzemati to stališče. Mi moramo tudi onim našim državljanom, ki niso iste vere, kot smo mi omogočiti vstop v Sokola; zato moramo biti strpni. Apeliramo predvsem na človeka, ne pa na verskega pripadnika. Že svojčas nismo dopuščali žalitev verskih čutev, tem manj se sme dogajati sedaj. Govornik poudarja, da še nismo vsi doumeli visoki čin Nj. Vel. kralja. Mi smo storili vse, kar je v intencijah zakonodavca. In mi smo sposobni za razvoj. Zahvaljuje se g. banu za načelno izjavo. Mnenja pa je, da mora vse nekorektnosti odpraviti župa sama, zato naj se take prijave predložijo pristojnim župam.

Lebinger Hinko je izjavil, da so se že po vojni vršila pogajanja med Sokoli in Orli za združitve. Ako bi se takrat hotelo, bi se ta združitve že davno izvršila. Pa tudi po zakonu o ustanovitvi Sokola kraljevine Jugoslavije se ta prehod ni mogel gladko izvršiti. Važna je načelna izjava bana, ki bo gotovo marsikatera nasprotja premostila. Tudi šestmesečni poskusni rok za vstop je marsikateremu ovira. Novo vstopivšim članom naj se da tudi vpliv na upravo.

G. dr. Pivko Ljudevit je pojasnil šestmesečno čakalno dobo. V tej dobi naj se izvrši vsestranski pretres dotičnega v nacionalnem in moralnem oziru. Je to neka prohibitivna mera, kakor je uvedena pri vseh velikih organizacijah. Treba samo medsebojnega zupanja in to bo združilo vse prave in dobre državljane za skupno dobro in plemenito delo.

v Narodnem domu v Mariboru. Razen običajnega vzporeda bo predavanje o kmetijskem in gospodinskem šolstvu. Pol ure pred zborovanjem je seja društvenega šolskega upravnega odseka, torej k tej vsi upravitelji in ostali izvoljeni tovariši(ice)! Imamo si mnogo povedati! Neupravičeno odsotne član(ice) objavimo — glasom sklepa občnega zbora! Članarinski dolžniki — požurite se, sicer posledice sklepa pokrajinske skupščine! Ker pride najbrž poverjenik ali namestnik in bomo marsikaj izvedeli, pridite polnoštevilno k zborovanju. — Tov. pozdrave — predsednik.

= BELOKRANJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO bo zborovalo v soboto, dne 7. februarja 1931. v Črnomlju. Začetek ob 11. uri dopoldne. Na dnevnem redu je predavanje sreskega zdravstvenega referenta dr. Küssela o šolski higijeni in zdravstvu otroka v šolski dobi, dr. Kain bo nadaljeval s predavanjem o zadržanju, tov. nadzornik pa bo dal nekaj navodil v administraciji — Nadaljevali bomo tudi z občinim zborom, ki ni bil zadnjič dokončan. — Plačajte članarino, kajti odbor pušča v finančnih težkočah, ni tovariško!

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ LAŠKO bo zborovalo v soboto, dne 7. februarja ob 10. uri dopoldne na Zidanem mostu. Na dnevnem redu je poleg običajnih točk tudi predavanje tov. Mlekuža o »Beograjski razstavi« in poročilo o UGP v Mariboru. Polnoštevilna udeležba je stanovska dolžnost. — Odbor.

= LJUBLJANSKO UČITELJSKO DRUŠTVO bo imelo redno mesečno zborovanje v petek, dne 6. februarja t. l. ob 18. uri zvečer na šentjakobski šoli z običajnim dnevnim redom in poročilom o seji širjega sosveta UJU. — Odbor.

Naročajte šolske in društvene potreščine potom UČITELJSKE GOSPODARSKE POSLOVALNICE!

Učiteljski in djački dom u Beogradu.

Kadar razmišljam o naših učiteljskih domovih v Ljubljani in v Mariboru, se nehote spomnim ponosnih stavb v Beogradu, ki sta last učiteljstva. To je »Učiteljski dom«, ki je bil izgrajen pred kakimi dvajsetimi leti. Vojna vihra mu je srečno prizanesla, da je ostal neporušen. Ta dom, ki je last naših srbskih tovarišev, je lansko leto dočkal prizidek trnadstropnega trakta, kateri je namenjen otrokom učiteljev in učiteljic. Ze lansko leto je sprejel 30 gojencev in ravno toliko gojenk. Ko ga je nam ob neki priliki razkazoval naš tovariš Milane in smo občudovali njegovo vzorno ureditev ter smotreno in čedno opremo, sem si nehote mislil, da pojdemo po vzorec k našim srbskim tovarišem, ko si bomo začeli Slovenci graditi svoja domova. Morda nanese drugič prilika, da ga opišem bolj matančno.

Druga enonadstropna stavba je Djački dom, ki je bil zgrajen pred par leti ter je last UJU torej vsega organiziranega učiteljstva v državi. Ta solidna stavba je zgrajena na Kralja Milutina ulici, in sicer tako, da jo bo mogoče povišati še za nekaj nadstropij, kadar bo potrebno in bodo za ta namen potrebna sredstva na razpolago.

Nas, ko zbiramo z velikim trudom skromna sredstva za naša bodoča domova, zanima pred vsem vprašanje: Kako so prišli naši tovariši v prestolici v tako kratkem času do teh dveh lepih stavb?

Za Djački dom si domišljamo, da vemo. Saj je prispevalo zanj vse organizirano učiteljstvo in smo celo po naših društvi vodili večjih ostre debate za tistih 2 x 5 Din, katerih mnogi še sedaj niso poravnali, dasi teče menda že tretje leto. Dom je stal okrog 1.200.000 Din ter ima danes še par stotisočev dolga.

Kdor pa ima nekoliko upogleda v neredno plačevanje učiteljstva za svoje lastne institucije, ta bo takoj uvidel, da obvezni prispevek niso mogli postaviti niti temelja tej stavbi.

Torej so morali biti drugi viri izdatnejši. Le listajte »Narodno Prosveto« od leta 1927, naprej, pa boste videli, kako je dobilo učiteljstvo in od kod največ prispevkov! Predvsem so bili to darovi in zbirke ter zapuščine. Pa ne samo učiteljstva! Politične občine in prav pogosto tudi cerkvene so včasih kar tekmovali med seboj, kdo bo več prispeval za dom učiteljstva. Tudi razne druge korporacije niso zaostale. Gotovo pa je, da so ti darovi iz vrst lajikov bili predvsem uspehi učiteljstva, katero jih je doseglo pri njih s svojim vplivom in ugledom.

Izdatni vir pa so bili tudi darovi učiteljstva samega ali njihovih sorodnikov. Ob priliki važnih rodbinskih dogodkov so se spomnili in se še spominjajo učiteljskih domov. Ali je to krstna slava, zaroka, poroka in pa smrt, vse je prišlo prav, da so se spomnili svojih domov in na ta način trajno počastili spomin na dotični dogodek. — Zlasti teh darov pogrešamo pri nas. Če že zbiramo in darujemo, zbiramo in darujemo za druge institucije, silno redko pa za — svoje.

O zapuščinah pri zbirki darov za naša domova niti govoriti ne moremo tudi o še tako neznatnih. Kes je, da nimamo med seboj Krezov, res je pa tudi, da nismo vsi revni kot cerkvene miši. Torej bi se vsaj nekaj zamoglo dobiti tudi od te plati! Pa nimamo smisla. Zato se dogaja četudi ne sicer tako pogosto, da gredo prihranki učiteljev drugim institucijam v prid po smrti, ne pa učiteljskim. Zivi čisto skrbimo mrtvim za minljive kamenite nagrobne spomenike, namesto da bi jim z zbirkami postavili temeljne kamne v učiteljskih domovih in ohranili vzornikov imena poznejšim generacijam na spominskih ploščah v teh domovih.

Pa dovolj o tem, kako se je postavil naš »Djački dom«. Oglejmo si še malo Učiteljski dom v Beogradu, kako je prišlo do prizidave tistega velikega trakta, v katerem se danes stanujejo otroci učiteljev. Ta prizidek velja 2.300.000 Din in je zrastel tako rekoč čez noč. »A, kje ste dobili sredstva?« sem vprašal tovariša Milana. »Ej, pa zbirali smo igrali loterijo, a glavno je dala naša banka!« se je glasil odgovor.

Torej banka! Ima jo torej srbsko učiteljstvo. Mi je nimamo. Tudi nas tarejo čisto denarna vprašanja in si jih prekladamo iz rame na ramo. A banke nimamo. Naša skromna denarna zavoda sta sicer častljiva po obstoju let, a da bi podprla naša domova, na to ni niti misliti. Saj si moramo čisto izposojevati denar pri drugih zavodih. Tam plačujemo obresti, ki pridejo drugim v prid, a ne nam. Tudi svoje bore prihranke nalagamo večinoma drugod, da drugi razpolagajo z njimi, a ne mi.

Loterija! Ej, koliko loterij in tombol igra naše učiteljstvo za vsakojaka društva! A, tombole, velike tombole, ki bi se igrala po vsej naši banovini, pri vseh slojih take tombole ne spravimo skupaj, čeprav bi nam prinesla lahko lep dobiček.

Drugi znajo delati in poiskati virov izven učiteljskih vrst za učiteljske namene. Mi pa delamo za druge, na svoj stan pa pozabljamo! Kdaj bomo izpregledali!

od prav vseh šol. Potrebno je, da slišimo zdaj v najhujših dneh naših stanovskih borb poročilo poverjenika.

— Civilnim in vojaškim upokojemcem. Dravska finančna direkcija v Ljubljani obvešča vse one civilne in vojaške upokojemce, ki so predložili potrjene pobotnice glede izplačila njih pokojninskih terjatev iz prejšnjih let, da je predložila te priznanice finančnemu ministrstvu v Beogradu v nadaljno poslovnanje. Dokler nam pa ne izda to ministrstvo na podlagi predloženih pobotnic naredbo za izplačilo, je vsaka osebna ali pismena urgencia v tej zadevi brezpomembna. Čim pa prejemo izplačilne naredbe, bomo pa vse te zneske, za katere smo prejeli pobotnice, nakazali nemudoma.

— »Društvo učiteljic v Ljubljani« vabi vse svoje članice k odborovi seji, ki bo v nedeljo, dne 8. februarja 1931, ob 9. uri v sobi odsekov poverjenišva UJU (Učiteljska tiskarna, spodnje poslopje, desno stopnišče). Še enkrat sporočamo, da so seje javne in pristopne vsaki včlanjeni tovarišici, saj čut solidarnosti nas kliče k skupnemu delovanju. — Po vsaki seji, ki se bodo vršile vsako drugo nedeljo v mesecu, bo po možnosti tudi predavanje iz naših lastnih vrst. — Po tej seji bo predavala tovarišica Leopoldina Kosova »o samoupravi učiteljstva«. — Tajnica.

† Učiteljica Suhadolec, roj. Pour. Petkovi listi pret. tedna so prinesli novico, da je v deželni bolnici umrla Ana Suhadolec, roj. Pour. Naj kot eden prvih učencev v njenem učiteljskem delovanju to suhoparno novico oživim in izpopolnim na kratko. Rojena leta 1862, na gradu Brinje pri mestu Višnja gora je leta 1882, napravila maturo na učiteljski v Ljubljani in tisto jesen nastopila svojo prvo službo v prijaznih Moravčah pod Limbarsko goro v okraju Kamnik. Mlada naša učiteljica je bila krepka, visoke postave, imela je resen nastop in mnogo veselja do otrok in pa polno torbo potrpežljivosti. In bila je prijazna z nami, radi smo jo imeli in se z veseljem učili. Iz Moravč je odšla na Vrhniko in ondi učila ves let. Pa je začutila v sebi glas materinstva, odzvala se mu in se omožila z železniškim uradnikom Suhadolecem, ki mu je poklonila hčerko Ilonko. Med vojno je družina mnogo trpela, selili so se iz kraja v kraj, prišli celo v Turčijo in globoko doli v Srbijo. Gospe Ani je vse to zrahljalo živce, mnogo je trpela vsled njih, smrt jo je naposled rešila mučnega trpljenja. Ljuba moja učiteljica Ana, sladko počivaj gori pri Sv. Križu sredi čudovito lepega polja ljubljanskega, tam, odkoder je videti hribovje pri Moravčah in nad Vrhniko, hribovje okrog tistih dveh krajev, kjer si s srcem polnim ljubezni delovala med kmetskimi fanti in dekletji in jih spretno uvajala v branje in pisanje sladke naše slovenske besede. Učiteljica take vrste, kakor si bila ti, med učenci in učenkami pozabljena biti ne more. In prav zato sem se Te tu javno spomnil. Sprejmi te vrstice kot nadomestek za rdeči nagelj, ki Ti ga nisem mogel položiti na rakev Tvojo. (Glej moj podlistek: »Binško pismo«, objavljen v »Učit. Tovaršu« meseca junija 1919. Tam sem se tudi spomnil pokojne Ane Pourjeve. — Moravčan.

— † Ivanu Pipanu v spomin. 25. novembra 1930. je zadet od možganske kapi umrl naš tovariš v pok. Ivan Pipan, dolgoletni upravitelj na Trati v Poljanski dolini. Rojen 1. novembra 1855, v Hrašah pri Smledniku, je dovršil gimnazijo v Ljubljani leta 1878, in šel študirat pravo na Dunaj. Vsled pomanjkanja denarnih sredstev je moral ta študij opustiti in se je posvetil učiteljskemu poklicu. Služboval je v Zürich, v Starem trgu pri Ložu, v Črnem vrhu nad Idrijo, kjer je na Razpotju srečal svojo družico v Mariji Šubičevi, ki mu je dala četrto otrok: Janka, Mimico Jelico in Rudolfa. Tu je služboval 15 let. Imel je velik, vzoren vrt, kjer je vzgojil na tisoče drevesc. Da bi svoje otroke lažje šolal, je prosil za premostitev v Poljane in po treh letih na Trato nad Škofjo Loko. Svoje je skromnejšim honorarjem za pouk na ekskurziji šolal na Trebinji, ki je bila takrat združena z matično šolo na Trati. Tu je služboval 22 let do svoje upokojitve. Njegovo delo je bilo, da se je dvorazredna narodna šola razširila v štirirazredno. Pri 46 letih efektivne službe — brez najmanjšega dopusta — ga je dohitel upokojitveni dekret. Ves solzan se je poslavljaj od svoje mladine, ki ji je bil vedno vzoren vzgojitelj in se dolgo ni mogel uživet v svoj novi položaj. Kljub takratnim skromnim mesečnim prejemkom, je povsem udobno preskrbel svoje otroke: Janko je železniški uradnik pri ministrstvu saobračaja v Beogradu, Mimica in Jelica sta učiteljici, prva v Javorjah druga na Trati in Rudolf je šumarski nadinženjer v Čazmi. Kot ljubeč oče ni spravljal svojih otrok samo k dobremu kruhu, ampak je še skrbel, da si je sezidal udoben stan, kjer imajo otroci in žalujoča žena miren in priazen dom ob Poljanski Sori. Pokojni Ivan je bil vnet sadjar in velik prijatelj ptic. V nežna mladinska srca je vcepljal ljubezen do domovine, prirode in posebno do ptic. Ko je ležal na mrtvaškem odru, so se ptice žgolet poslavljale od svojega starega prijatelja. Bolečih src so se poslavljali od svojega učitelja in vzgojitelja njegovi učenci in učence. Dolga vrsta jih je bilo. Njegovi prijatelji in znanci ter stanovski tovariši so ga v častnem številu spremili na poslednji

Obvestilo.

Nekatera šolska upraviteljstva nas naprošajo, naj rok za nakup knjig iz naše založbe po znižanih cenah nekoliko podaljšamo, da dobe za nabavo proračunsko možnost.

Z ozirom na to podaljšujemo ta rok za mesec dni, t. j. do 28. febr. 1931.

Učiteljska tiskarna.

poti. Pred hišo so mu zapeli tovariš-petci »Vigred se povrne« in ob odprtem grobu, potem ko mu je tovariš Lapajne iz Cerkelj govoril zadnjo poslovilno besedo in ga prikazal navzočim kot velikega življenjskega umetnika, še »Blagor mu«. Počivaj v miru!

— Zabavni večer pavskega zbora UJU se bo vršil v Ljubljani dne 1. februarja v Trgovskem domu ob 8. uri zvečer. Udeležite se ga!

Učiteljski pevski zbor UJU.

— pev. Pevski zbor UJU učiteljstva. Udeležite se pavskega tečaja v nedeljo 1. 2. in 3. februarja. — Odbor.

Mladinska Matica.

— mm Iz uprave: Kakor smo naznanili v zadnji številki »Učiteljskega Tovarša«, je bila prejšnji teden odposlana 4. številka »Našega roda« vsem šolam v istem številu kakor decembarska. — Iz nekaterih nakazil pa razvidimo, da so naročili nižje število januarskega »Našega roda«. Vse dotične poverjenice(ice) prosimo, da po možnosti prodajo vso pošiljko, ter nam manjkajoči znesek nakazujejo istočasno s peto številko ter ta dolg posebe označijo na položnici. Če bi celotna razdelitev pošiljke ne bila mogoča, jih prosimo, da nam odvisne izvoze vrnejo. — Nakazila za 5. številko naj se nam dopošljejo najpozneje do 10. februarja.

Naša gospodarska organizacija.

— g Članom Učit. Samopomoči. V teh dneh ste prejeli položnice za nakazilo članskega prispevka za 232. smrtni slučaj (Jakob Kovačič, Sv. Trojica v Slov. gorah) v znesku 6 Din, zakonski pari 11 Din. Zaostanek sem zamudnikom prilepil. Opozarjam te, da je v zaostanku prispevek za upravno in letnino za leto 1931, v znesku 6 Din, ki se plača samo enkrat v letu. — Posmrtnina za zadnji smrtni slučaj je znašala 12.500 Din. — Prosim vse člane, da nakazete ta znesek, ki je malenkosten, takoj po prejemu društvene položnice. — Danes ima društvo 2510 članov. V l. 1931. je vpisanih 10 novih članov. — V letu 1930. je umrlo 30 članov, njih preostali (dediči) so prejeli na posmrtninah 370.160 Din. Ta znesek je lep dokaz, da je društvo v polni meri storilo svojo dolžnost. Veliko je pa še tovarišic, tovarišev in njih soproj, ki se ne zanimajo za Učit. Samopomoč. Ali so res vsi ti tako sijajno plačani da v slučaju nesreče za metujejo denarno podporo svojih stanovskih tovarišev? Dvomim! Le prijavite se za sprejem v Učit. Samopomoč, koristilo bo to Vašim družinam.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

RISALNA ORODJA kupite najbolje pri Fr. P. ZAJEC, optik Ljubljana — Silevi trg 9

Splošne vesti.

Učiteljem ne bo treba delati pri cestnih odborih. Iz uradnega poročila »Avala« o zasedanju banskega sveta. G. Litrop Stefan se pridružuje predgovorniku glede ukinitve osebnega dela na cestah ter g. Benku glede regulacije Mure. Končno predlaga, naj se v okrajne cestne odbore ne imenujejo učitelji. G. ban dr. Marušič je pojasnil, da so redki slučajji, da bi bili imenovani učitelji v te odbore. Glede eventualnih pogrškov, ki so se zgodele pri imenovanju, se bo potrebno ukrenilo.

— Nemške paralele na slovenskih šolah. Ministrstvo prosvete je odredilo, naj se po določitvah zakona o narodnih šolah otvori oddelki z nemškim učnim jezikom na naslednjih šolah v Dravski banovini: Celje ter Laze, Črmošnjice, Trava in Draga v kočevskem srezu.

— Članom mariborskega okrajnega učiteljskega društva. Zborujemo 7. februarja t. l. ob pol 10. uri predpolne v Narodnem domu v Mariboru. Ker bo o kmetijsko-gospodarskem šolstvu predaval naš poverjenik tov. Skulj, ki bo govoril tudi o situaciji naših težkih stanovskih borb, pridite polnoštevilno

Vsakournina soila in druge specialitete za maske

A. & E. SKABERNÈ
LJUBLJANA

Gostilna Ražem
Ljubljana
na Žabjaku št. 3

Točijo se pristna štajerska, dolenska, in dalmatinska vina. — Primorska kuhinja. Vsak četrtek, petek in nedeljo sveže morske ribe.

Kaj —

Vi še vedno ne znate fotografirati? Saj to je otroško lahko!

Zahtevajte cenik:

Drogerija Gregorič
Ljubljana, Prešernova ul. 5
(Dovoljuje se obročno odplačevanje.)

Priporočamo tiskarke, ki inserirajo v našem glasilu!

FINKOVE ZBIRKE NAREDB IN ODREDB

za osnovne in mešč. šole ter učiteljska v Drav. banovini

I. zvezek (od prevrata do konca leta 1920) broš. Din 5.—
II. zvezek (za l. 1921.) broš. Din 7.—
III. zvezek (za l. 1922.) broš. Din 9.—
IV. zvezek (od 1. januarja 1923. do 30. junija 1924.) broš. Din 14.—
V. zvezek (od 1. julija 1924. do 31. decembra 1925.) broš. Din 32.—
VI. zvezek (za l. 1926.) broš. Din 24.—
VII. zvezek (za l. 1927.) broš. Din 25.—
VIII. zvezek (za l. 1928.) broš. Din 25.—
IX. zvezek (za l. 1929.) broš. Din 25.—

Naročila sprejema

KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI

Prav tam se dobi: C. Cavalieri: Propisi o činovnicima i ostalim državnim službenicima gradjanskog reda. Broš. Din 120.—